

A transzferár-nyilvántartások ellenőrzési gyakorlata

Az elmúlt év tanácsadói tapasztalatai szerint két eltérő ellenőrzési módszert is alkalmaz az APEH a határon átvitelő ügyletekben alkalmazott ár, illetve az ehhez kapcsolódó nyilvántartás ellenőrzésére.

Az APEH revizorok képzése jó befektetés volt, miután 2008. első felében a transzferárakhoz kapcsolódó vizsgálatok számának növekedésénél jóval nagyobb ütemben növekedtek a megállapítással zárult ellenőrzések.

Az APEH jellemzően átfogó ellenőrzés, vagy speciális, kizárólag a transzferárakra vonatkozó vizsgálat keretében ellenőrzi a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartás meglétét, illetve tartalmát. Az ellenőrzési metodika a vizsgálat mélysége szempontjából két csoportba sorolható. Átfogó ellenőrzések keretében a revizorok jellemzően az első találkozás alkalmával elkérik a csoporttagokkal megkötött szerződéseket, valamint a hozzájuk kapcsolódó nyilvántartásokat. Ezeket párosítják annak érdekében, hogy a hiányzó nyilvántartásokra fény derüljön, majd tartalmilag ellenőrzik, hogy mindenben megfelelnek-e a PM rendeletben leírtaknak. Abban az esetben, ha a vonatkozó törvényi előírásoknak – és APEH iránymutatásoknak – megfelel az átadott dokumentáció, további figyelmet nem szentel neki a revízió.

A kizárólag transzferár-nyilvántartások ellenőrzésére elrendelt ellenőrzéseken a fentiekben bemutatottaktól valamelyest eltérő gyakorlatot követ az APEH. A revizor érkezésekor elkéri az összes elkészült nyilvántartást, majd a főkönyvi analitikákat helyezi górcső alá. Minden egyes, kapcsolt féllel szemben bonyolított ügyletet (számlát, bizonylatot) párosít egy nyilvántartással, így feltárva a hiányzó dokumentumokat. Amennyiben hiányt tapasztal, azonnal meghatározza a szokásos piaci árat, és a mulasztási bírság mellett adóhiányt is megállapít. Ezután vizsgálati középpontjába az elkészített dokumentumok kerülnek. Ezeket formai és tartalmi szempontból ellenőrzi, valamint kísérletet tesz olyan iratok – jellemzően összehasonlító adatok – begyűjtésére, amelyek bizonyítják, hogy az alkalmazott ár eltér a szokásos piaci ártól. Így adóhiányt, illetve az esetleges formai hibákra hivatkozva további mulasztási bírságot állapít meg.

Tapasztalataink szerint a vizsgálatok növekvő veszélye miatt egyre több adózó keres meg tanácsadó cégeket, korábban elkészített nyilvántartásai felülvizsgálatára. Ilyenkor a felkért szakértő az APEH-hoz hasonló metodikával ellenőrzi a nyilvántartásokat, és tesz javaslatot a feltárt hibák javítására.

- 2008. szeptember 16. -

Kerényi Máté Fülöp
Kolchis Kft.